

Werken met eigen vrijwilligers

Het NOOM is van mening dat uitgegaan moet worden van het informatie- en kennisniveau van de mensen. Dus in de ene bijeenkomst zullen voorlichting en gesprek een ander startpunt hebben dan in een andere bijeenkomst. Ook andere voorbeelden en vragen komen naar voren. De opgeleide vrijwilligers in de diverse gemeenschappen zijn als geen ander in staat om de aansluiting te maken bij niveau en belevingswereld van de ouderen. Het NOOM heeft vanaf het begin gewerkt vanuit vertrouwen: dat de vrijwilligers heel goed weten hoe zij het voor hun groepen het beste kunnen doen. Dat is een niet te onderschatten succesfactor.

Netwerkformule

Het NOOM werkt vanuit de netwerkformule. De lidorganisaties vormen de spil van het NOOM. In het kader van Zorg Verandert zijn de deuren wagenwijd opengezet voor alle groepen en organisaties op lokaal niveau waar actieve vrijwilligers activiteiten organiseren met en voor oudere migranten. Yvonne Heygele: 'Door zo in te zetten op een brede aanpak zijn we in staat om te komen tot in de haarvaten van de samenleving. Bij het programmabureau van Zorg Verandert is men verbaasd dat er zoveel groepen zijn. Deze groepen zijn doorgaans niet zichtbaar. Wij maken hen nu zichtbaar en geven hen een actieve rol.'

Eigen verbindinglijnen

Anders dan de andere ouderenorganisaties is het NOOM als netwerk georganiseerd. Veel van onze lidorganisaties werken niet met persoonlijk lidmaatschap. Als er bijeenkomsten worden georganiseerd, dan zijn die toegankelijk voor alle ouderen en familieleden uit de gemeenschap. De NOOMorganisaties hebben niet in iedere gemeente of provincie een afdeling. Veel communicatie verloopt langs informele lijnen.

Olievlek

Dat wordt ook in Zorg Verandert heel zichtbaar. Groepen horen van elkaar over het programma Zorg Verandert. Dan gaan de voorlichters/gespreksbegeleiders van de ene groep naar de volgende. Dat werkt als een olievlek. Ook werken de groepen onderling samen. Met name in de grote steden zoeken de vrijwilligers elkaar op. De vrijwilliger van de ene groep komt een bijeenkomst bij een andere groep helpen versterken. Een vrijwilliger die ook werkzaam is bij een welzijnsorganisatie of in de zorg vertelt bij een groep vanuit zijn of haar ervaringen in het werk. Niet alleen de ouderen zelf worden versterkt met de geboden informatie en de kans om ervaringen te delen. Ook de organisaties versterken zichzelf door de samenwerking.

Het NOOM stelt de groepen op lokaal niveau in staat om mee te doen, en breidt bovendien zo het netwerk uit met nieuwe groepen en vrijwilligers. Programmaleider Cor Langedijk is hier grote voorstander van: 'Bij het NOOM werken jullie op een manier die helemaal past in de Wmo en de participatiesamenleving!'.

Inhoudelijke doorontwikkeling: samen-redzaamheid!

De grote beleidswijzigingen zetten in op begrippen als zelfregie, eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid. In de migrantengemeenschappen is het altijd heel gewoon geweest dat de mensen voor elkaar zorgden. Men keek met bevreemding naar de Nederlandse samenleving waar ouderen liever een beroep deden op 'vreemde' professionals dan op hun eigen kinderen. Maar ook in de migrantenfamilies zien we barsten komen in de gebruikelijke familiezorg: kinderen wonen verder weg, vrouwen hebben ook een baan, dus minder tijd voor het verlenen van de familiezorg. De wens om voor elkaar te zorgen is er nog wel, de wederzijdse verwachtingen ook, maar het is duidelijk dat het systeem niet meer zo werkt als

vroeger. We proberen nu naar de toekomst te kijken om de goede elementen uit de familiezorg en de nieuwe kernbegrippen waarop de Nederlandse overheid koerst met elkaar te verbinden op een stimulerende en activerende manier, die past bij de oudere migranten. Zo is het begrip 'samen-redzaamheid' ontstaan. Hoe organiseren we in deze veranderende samenleving met elkaar voor elkaar? Wat betekent dat voor individuele ouderen? Maar belangrijker nog: wat betekent dat voor ons als organisaties?

Bijeenkomst voor Turkse ouderen in Amsterdam

Organisatorische en methodische doorontwikkeling

Interessant is ook de doorontwikkeling die spontaan op gang gekomen is. De vrijwilligers die de bijeenkomsten begeleiden spelen in op de wensen en vragen van de deelnemers. Ze zien dat één bijeenkomst echt te weinig is voor ouderen om het totaal van de veranderingen te overzien en antwoord te krijgen op al hun vragen. Een aantal organisaties is overgegaan op twee en zelfs drie bijeenkomsten. Een voorbeeld. De eerste bijeenkomst gaat over de veranderingen, de nieuwe woorden die gebruikt worden en de verwachtingen die er zijn van de 'mondige, zelfredzame burger'. De tweede bijeenkomst wordt besteed aan de rol van het sociale wijkteam. En in een derde bijeenkomst wordt specifiek aandacht besteed aan de zorgverzekering. Een andere organisatie heeft iedere zondag aparte bijeenkomsten voor vrouwen, mannen en jongeren. De voorlichters/gespreksbegeleiders komen op één dag in alle drie groepen. Als de mensen naar huis gaan hebben ze allemaal dezelfde informatie gekregen die thuis verder besproken kan worden. Een vrijwilligster heeft ervoor gekozen na een eerste informatiebijeenkomst voor mannen, vrouwen en jongeren apart een dialoogbijeenkomst te houden voor iedereen samen. Zo bouwde ze meteen een gelegenheid in om in groepjes onderling en intergenerationeel in gesprek te gaan.

Kortom

Trots mogen we zeker zijn op de manier waarop het NOOM invulling geeft aan het programma Zorg Verandert. We realiseren ons heel goed dat dit slechts een begin is. Maar het is veel, en ook veel meer dan voorlichting alleen waar we nu aan werken. Momenteel wordt gewerkt aan nieuwe programma's die in het kader van Zorg Verandert door vrijwilligers in praktijk gebracht kunnen gaan worden. Met de informatiebijeenkomsten heeft het NOOM veel ouderen bereikt en bewust gemaakt van de veranderingen in de zorg. De komende tijd zullen de ouderen veel meer in kleinere groepen met elkaar - onder begeleiding van gespreksbegeleiders - in dialoog gaan hoe zij zelf kunnen werken aan het realiseren van bij hen passende oplossingen.